

แบบประเมินผลตามตัวชี้วัดรายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6

แบบประเมินผลตามตัวชี้วัดรายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.6

เขียนโดย ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์

ISBN (E-book) 2026-0108-0012-4

จำหน่ายอีบุ๊ก มกราคม 2569

ราคา 99 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558

เนื้อหา รูปเล่ม และภาพประกอบในหนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์
ห้ามคัดลอก ยกเว้นได้รับอนุญาต

บรรณาธิการ กวียา เนาวประทีป

ปก/รูปเล่ม ฝ่ายศิลปกรรม สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์

จัดทำโดย

หจก. สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์

เลขที่ 45 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 40 ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ : 0-2433-7755-7 โทรสาร : 0-2433-7703

จัดจำหน่ายในรูปแบบสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์โดย

บริษัท เกรท มีเดีย เอเจนซี จำกัด

85 ซอยบรมราชชนนี 75 แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170

โทร. 0-2433-7755-7, 086-330-6425

คำนำ

หนังสือ แบบประเมินผลตามตัวชี้วัดรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 6 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เล่มนี้ ผู้เขียนได้จัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้สอนใช้ ประเมินคุณภาพการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดในแต่ละมาตรฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนว่ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนมามากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ผู้เขียนได้มีการจัดทำกิจกรรมและแบบฝึกไว้หลากหลายรูปแบบ โดยมีเนื้อหาตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และท้ายเล่มผู้เขียนได้จัดทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนให้นักเรียนใช้ทบทวนก่อนสอบปลายภาคเรียนอีกครั้งหนึ่ง พร้อมกันนี้ผู้เขียนได้จัดทำเฉลยไว้ท้ายเล่มไว้สำหรับให้ผู้สอนหรือผู้เรียนใช้ตรวจสอบความถูกต้องได้ด้วยตนเอง

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นสื่อการเรียนการสอนและเป็นเครื่องมือเสริมสร้างคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่อำนวยการประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน ครู-อาจารย์ผู้สอนได้เป็นอย่างดี

ด้วยความปรารถนาดี

ฝ่ายวิชาการ สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	6
ชุดที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ	8
ชุดที่ 2 พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง	12
ชุดที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	15
ชุดที่ 4 หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ	21
ชุดที่ 5 การบริหารจัดการและเจริญปัญญา	27
ชุดที่ 6 วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี	30
ชุดที่ 7 ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย	33
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	37
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม	41
ชุดที่ 1 กฎหมายพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน	42
ชุดที่ 2 ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน	44
ชุดที่ 3 การเมืองการปกครองของไทย	46
ชุดที่ 4 วัฒนธรรมไทย	52
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2	58
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์	62
ชุดที่ 1 ผู้ผลิตและผู้บริโภค	63
ชุดที่ 2 การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	67
ชุดที่ 3 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	69
ชุดที่ 4 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	71
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 3	73

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติศาสตร์	77
ชุดที่ 1 การศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์	78
ชุดที่ 2 ประเทศเพื่อนบ้านของไทย	82
ชุดที่ 3 อาณาจักรรัตนโกสินทร์	86
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 4	95
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิศาสตร์	99
ชุดที่ 1 เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	100
ชุดที่ 2 ลักษณะกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	102
ชุดที่ 3 ธรรมชาติกับสังคมไทย	104
ชุดที่ 4 การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน	107
ชุดที่ 5 ทรัพยากร	109
แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 5	112
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	116

หน่วยการเรียนรู้ที่

1

ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

สาระการเรียนรู้

1. ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ
2. พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
3. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
4. หน้าที่และมารยาทชาวพุทธ
5. การบริหารจัดการและเจริญปัญญา
6. วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี
7. ศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย

ตัวชี้วัด

- วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ
- สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปฐมวัยถึงสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติ สาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด
- วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต
- เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจัดการ เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

- ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด
- อธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป
- อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม เมื่อต้องเข้าร่วมพิธี
- อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม
- มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด
- อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
- แสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

แบบประเมินผลตามตัวชี้วัด ชุดที่ 1 ความสำคัญของพระพุทธศาสนาและพุทธประวัติ

วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ

ตอนที่ 1 (5 คะแนน)

- เขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา (3 คะแนน)

- แสดงความคิดเห็นว่าพระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อชาติไทยอย่างไร (2 คะแนน)

ตอนที่ 2 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

- พระพุทธศาสนามีความสำคัญต่อสังคมไทยในด้านใดมากที่สุด
 - การอยู่ร่วมกัน
 - การพัฒนาสังคม
 - ความเชื่อและค่านิยม
 - ประเพณีและวัฒนธรรม
- ลักษณะนิสัยของคนไทยในข้อใดที่มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา
 - ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - ความเมตตากรุณา
 - ความกล้าแสดงออก
 - ความสนุกสนานร่าเริง
- ข้อใดเป็นผลมาจากการใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาชาติไทย
 - จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น
 - ประชาชนมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง
 - ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
 - จำนวนทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มขึ้น
- ศิลปะในข้อใดมีการสร้างสรรค์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่
 - ภาพจิตรกรรมฝาผนัง
 - การแกะสลักผักและผลไม้
 - เครื่องปั้นดินเผา
 - งานหัตถกรรมเครื่องจักสาน
- ข้อใดเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนา
 - การถือศีลอด
 - การบวงสรวงเทวดา
 - การทำพิธีล้างบาป
 - การทำบุญตักบาตร

หนูทำได้

10 = ดีมาก

6-7 = พอใช้

ต่ำกว่า 6 ต้องปรับปรุง

 _____ ผู้ประเมิน
 วันที่ ____/____/____

สรุปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ตอนที่ 1 (5 คะแนน)

1. สรุปพุทธประวัติ และบันทึกข้อมูล (3 คะแนน)

1.1 ปลงอายุสังขาร _____

1.2 ป้างิมสาวก _____

1.3 ปรีณิพพาน _____

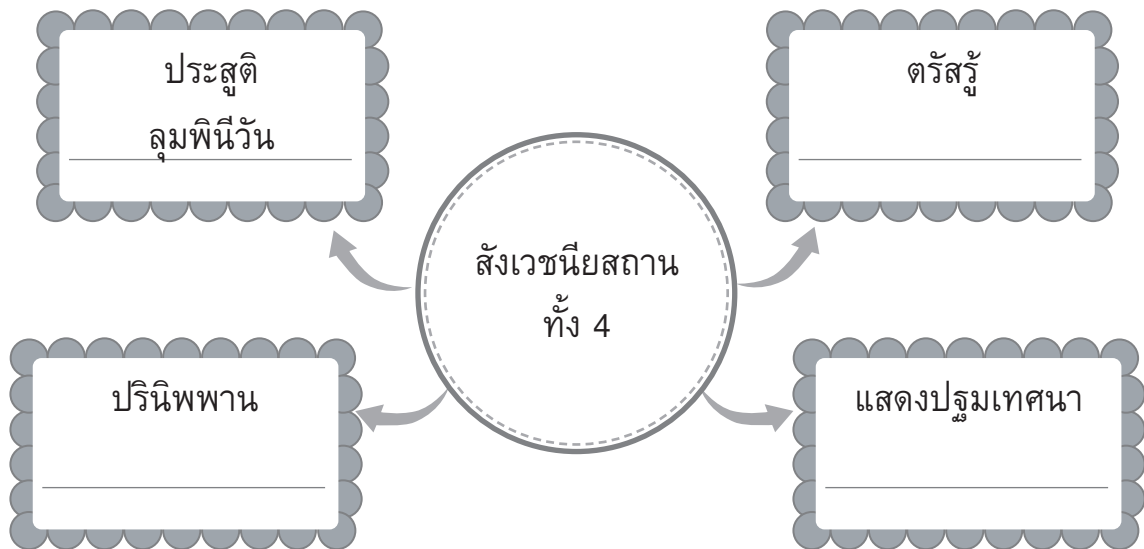
1.4 การถวายพระเพลิง _____

1.5 การแบ่งพระบรมสารีริกธาตุ _____

1.6 สังเวชนียสถาน 4 _____

2. เขียนชื่อสังฆเวชนียสถานทั้ง 4 ให้สัมพันธ์กับพุทธประวัติในแผนภาพ (2 คะแนน)

- ตอนที่ 2 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (5 คะแนน)

- พระพุทธเจ้าทรงปลงอายุสังขารที่เมืองใด
 - สาวัตถี
 - เวสาลี
 - พาราณสี
 - นาลันทา
- ใครเป็นพระอรหันต์องค์สุดท้ายก่อนที่พระพุทธเจ้าจะเสด็จปรินิพพาน
 - พระอานนท์
 - พระสารีบุตร
 - พระมหากัสสปะ
 - สุภัททปริพาชก
- วันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระของพระพุทธเจ้าตรงกับวันใด
 - วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3
 - วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6
 - วันแรม 8 ค่ำ เดือน 6
 - วันแรม 8 ค่ำ เดือน 3
- ใครเป็นผู้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุ
 - โศณพราหมณ์
 - พระอานนท์
 - พระมหากัสสปะ
 - วัสสการพราหมณ์
- พระบรมสารีริกธาตุแบ่งออกเป็นกี่ส่วน
 - 4 ส่วน
 - 6 ส่วน
 - 8 ส่วน
 - 10 ส่วน

หนูทำได้

10 = ดีมาก
8-9 = ดี

6-7 = พอใช้
ต่ำกว่า 6 ต้องปรับปรุง

ผู้ประเมิน
วันที่ ____/____/____

แบบประเมินผลตามตัวชี้วัด ชุดที่ 2 พุทธสาวก ชาดก และพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ตอนที่ 1 (10 คะแนน)

1. ศึกษาประวัติและคุณธรรมของพระราชาที่สมควรนำมาใช้เป็นแบบอย่างในการศึกษาเล่าเรียน และบันทึกข้อมูล (3 คะแนน)

คุณธรรมของพระราชาที่สมควรนำมาใช้เป็นแบบอย่าง

2. สืบค้นข้อมูลชาดกเรื่องที่ฉัตติโกสลชาดกและสัพพทาจูชาดก และสรุปคุณธรรมที่ได้ (2 คะแนน)

2.1 คุณธรรมที่ได้จากเรื่องที่ฉัตติโกสลชาดก คือ _____

2.2 คุณธรรมที่ได้จากเรื่องสัพพทาจูชาดก คือ _____

3. เสนอแนวปฏิบัติในการนำข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์มาใช้อย่างที่กำหนดให้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (5 คะแนน)

พ่อขุนรามคำแหงมหาราช ↓ แนวปฏิบัติในการนำข้อคิด ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ↓ แนวปฏิบัติในการนำข้อคิด ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
--	---

ตอนที่ 2 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว (10 คะแนน)

1. พระราชามีคุณสมบัติเด่นในด้านใด

ก. ขยันหมั่นเพียร	ข. ว่าง่ายสอนง่าย
ค. อุดมคติคุณธรรม	ง. กตัญญูรู้คุณคน
2. ใครเป็นผู้บวชให้ราชพระราชมณเฑียร

ก. พระพุทธเจ้า	ข. พระอานนท์
ค. พระสารีบุตร	ง. พระโมคคัลลานะ
3. ข้อใดเป็นคุณธรรมของที่ฆาตกรรมที่มีต่อบิตามารดา

ก. ความกตัญญูกตเวที	ข. ความซื่อสัตย์สุจริต
ค. ความเมตตากรุณา	ง. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

4. โอวาทข้อใดที่บิดามารดาได้ให้ไว้แก่ที่ฆาตุกรรม
 - ก. จงมีความอดทน
 - ข. จงหมั่นหาทรัพย์
 - ค. หากทำดีย่อมต้องได้ดี
 - ง. เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร
5. พระพุทธเจ้าทรงปรารภถึงใครจึงได้ตรัสเล่าเรื่องสัพพทาฐิชาดก
 - ก. พระเทวทัต
 - ข. พระเจ้าพิมพิสาร
 - ค. พระเจ้าอชาตศัตรู
 - ง. ภิกษุชาวเมืองโกสัมพี
6. ข้อใดเป็นคติธรรมที่ได้จากเรื่องสัพพทาฐิชาดก
 - ก. มีบริวารมากเป็นใหญ่ได้
 - ข. ความโง่งมทำให้เสื่อมจากลาภ
 - ค. ความโลภทำให้เสื่อมจากลาภ
 - ง. ความอดทนทำให้เป็นใหญ่ได้
7. ข้อใดเป็นคุณธรรมที่ได้จากพระประวัติของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุ-ชิตชิโนรส
 - ก. ความมีระเบียบ
 - ข. ความขยันหมั่นเพียร
 - ค. ความอดทน
 - ง. ความเสียสละ
8. องค์การยูเนสโกได้ประกาศยกย่องเกียรติคุณของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรม-พระปรมานุชิตชิโนรสว่าเป็นบุคคลที่มีผลงานดีเด่นในด้านใด
 - ก. สันติภาพโลก
 - ข. ศิลธรรมระดับโลก
 - ค. อารยธรรมระดับโลก
 - ง. วัฒนธรรมระดับโลก
9. พ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงนำพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทลัทธิลังกาวงศ์มา จากที่ใด
 - ก. นครปฐม
 - ข. นครนายก
 - ค. นครศรีธรรมราช
 - ง. นครราชสีมา
10. พิธีการในข้อใดที่เกิดขึ้นในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
 - ก. พิธีวันวิสาขบูชา
 - ข. พิธีจองเปรียง
 - ค. พิธีทำบุญเข้าพรรษา
 - ง. ถูกทุกข้อ

หนูทำได้

16-20 = ดีมาก

14-15 = ดี

12-13 = พอใช้

ต่ำกว่า 12 ต้องปรับปรุง

ผู้ประเมิน

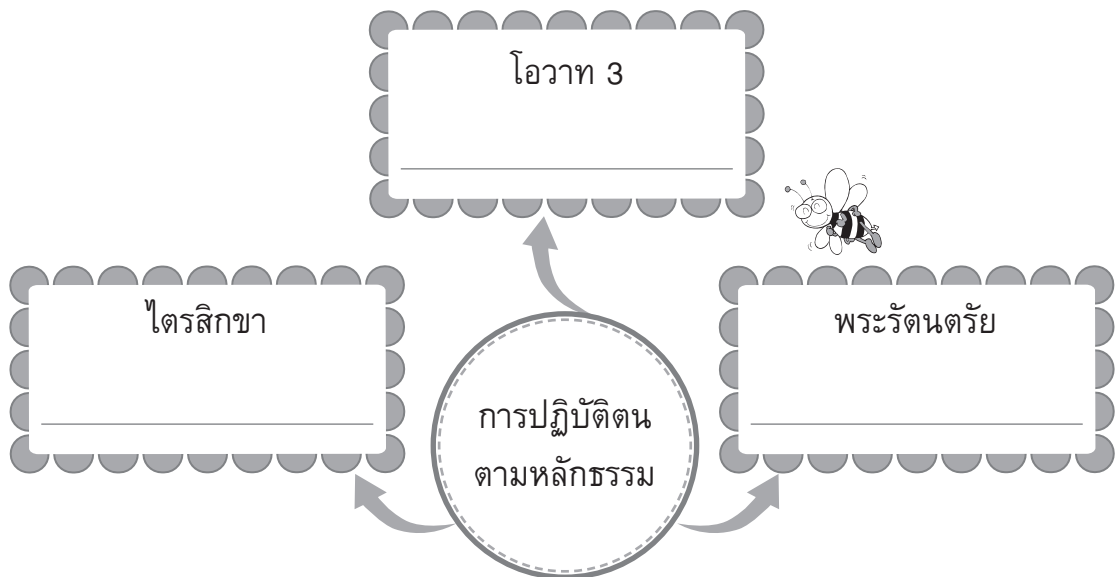
วันที่ ____/____/____

แบบประเมินผลตามตัวชี้วัด ชุดที่ 3 หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขา และหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา หรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ตอนที่ 1 (5 คะแนน)

1. เสนอแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักพระรัตนตรัย ไตรสิกขา และโอวาท 3 ลงในแผนภาพ (3 คะแนน)

2. บันทึกพฤติกรรมที่แสดงว่านักเรียนปฏิบัติตนอย่างไรจึงได้ชื่อว่าเป็นคนที่มีสัจจะ (2 คะแนน)

